

ڇان پل سارتر

تعليق

ترجمه محمود بهروزی

تبلیغاتی پاپ رنچ
1- ٣٥ - ٦٧٦٧ - ٩٩٨ - ٨٧٨
1- ٤٢ - ٣٧٤٣ - ٩٨٠ - ٦٤٨١

تبلیغاتی پاپ رنچ

٠٠٠٥٦٦٦

جمعه ۲۳ سپتامبر

ساعت شانزده و سی دقیقه به وقت برلین، پانزده و سی دقیقه در لندن. هتل خالی و تک افتاده‌ای واقع بر بالای تپه، همچون پیرمرد مهمانش، بی حوصله شده بود. در آنگولم، در گاند، مارسی و دوور همه در این فکر بودند که «آخر این پیرمرد چه کار دارد می‌کند؟ سه ساعت است که همه منتظرند، چرا بیرون نمی‌آید؟» پیرمرد با دهانی نیمه‌باز و چشم‌انی خیره در زیر ابروان پریشش، همچنان نشسته بود و گویی خاطرات بسیار دوری را به خاطر می‌آورد. دیگر چیزی مطالعه نمی‌کرد. دست چروکیده و لکه‌دارش که هنوز اوراقی را گرفته بود، به موازات زانوهایش آویزان بود. سری برآورد، رو به هوراس ویلسون کرد و پرسید: «ساعت چند است؟» هوراس ویلسون پاسخ داد: «حدود چهار و نیم.» پیرمرد چشمان درشت‌ش را بالا نمود، لبخندی دوست‌داشتنی زد و گفت: «هوا چه قدر گرم است.» گرمای کوبنده، سوزان و آزاردهنده‌ای مانند بختک روی اروپا فروافتاده بود. این گرما، روی دست‌ها، عمق چشم‌ها و شش‌هانفوذ می‌کرد. همه در حالت خفقان از گرما و گرد و غبار با نگرانی در انتظار بود. در سرسرای هتل، خبرنگاران انتظار می‌کشیدند، در حیاط نیز سه راننده بی‌حرکت پشت فرمان اتومبیل‌هایشان انتظار می‌کشیدند؛ در آن سوی رودخانه راین پروسی‌های سیاهپوش هم انتظار می‌کشیدند، اما میلان هلینکا دیگر منتظر نبود، از شب قبل دیگر انتظار نمی‌کشید. او این روز سیاه و سنگین را با اطمینانی دوزخی پشت سر گذاشته بود. از شب قبل می‌دانست که: «آن‌ها ما را رها کرده‌اند!» خوشبختانه گردونه زمان، گردش خود را از سر گرفته بود. روزها برای کسی سپری نمی‌شوند، چیزی وجود ندارد جز فردا و

هیچ‌گاه روزی جز فردا وجود ندارد.

در ساعت پانزده و سی دقیقه، ماتیو هنوز در مرز آینده‌ای وحشتناک را انتظار می‌کشید؛ در ساعت شانزده و سی دقیقه، میلان دیگر آینده‌ای نداشت. پیرمرد از جا برخاست، با پاهای خشکیده و گام‌هایی شمرده و موقر طول اتاق را پیمود و گفت: «آقایان!» و لبخند پریده‌رنگی زد. اسناد را روی میز گذاشت، اوراق را یکی یکی با مشت نیم‌بسته‌اش صاف کرد. میلان مقابل میز ایستاده بود؛ اسناد باز شده، تمامی عرض رومیزی مشمایی را می‌پوشاند. میلان برای هفتمین بار این عبارات را مرور کرد:

«رئیس جمهور و هم‌صدای او، هیئت دولت، در مورد مبنای جبهه‌گیری برای آینده، چاره‌ای جز پذیرش پیشنهاد دو ابرقدرت نداشتند، چاره‌ای نیست، چون تنها مانده‌ایم.» نوویل هندرسون و هوراس ویلسون به میز نزدیک شده بودند. پیرمرد به آنان رو کرد و با حالت سرخورده و بی‌هیجانی گفت: «آقایان این تنها کاری است که می‌توانیم بکنیم»، و میلان می‌اندیشید که: «کار دیگری نمی‌شد کرد». صدای همه‌هایی از پنجره شنیده می‌شد و میلان در این اندیشه بود که «ما تنها مانده‌ایم».

صدای جیغ مانندی از خیابان به گوش رسید: «زنده باد هیتلر!» میلان به سمت پنجره دوید و فریاد زد:
— صبر کن! صبر کن تا من پایین بیایم!

صدای یک فرار گنگ، صدای برخورد پوتین‌ها؛ در انتهای خیابان پسرک رو برگرداند، دست در جیب پیشنبندش کرد و دستش را چرخاند. صدای دو ضربه خشک به دیوار، میلان گفت:

— اون یارو، لیکنخت است، دارد گشت روزانه‌اش را می‌زند.
از پنجره به بیرون خم شد. خیابان مانند روزهای تعطیل خلوت بود. خانواده شوینهوف، از بالکن خانه‌شان پرچم‌های سفید و قرمز با نشان صلیب شکسته را آویزان کرده بودند. تمام رو پنجره‌ای‌های خانه سبزرنگ بسته بود. میلان درحالی که می‌اندیشد «ما رو پنجره‌ای نداریم» گفت:
— باید تمام پنجره‌ها را باز بگذاریم.

آنما پرسید:

— چرا؟

— چون اگر پنجره‌ها بسته باشند مورد هدف قرار می‌گیرند.

آنما شانه‌ها را بالا انداخت و گفت:

— دره‌حال....

صدای فریادها و سرودهای مبهمنی به گوش می‌رسید. میلان گفت:

— آنها هنوز در میدان هستند.

دست‌هایش را روی نرده آهنی گذاشت و با خود می‌گفت: «دیگر امیدی نیست.» مرد خپله‌ای از انتهای خیابان ظاهر شد. کوله‌باری بر دوش داشت و به عصایی تکیه داده بود. خستگی از سر و رویش می‌بارید. دو زنِ خم شده زیر بار بسته‌هایی بر دوش، به دنبال او می‌آمدند. میلان همچنان که چشم به خیابان داشت گفت:

— خانواده جاگراشیت‌ها دارند برمی‌گردند.

آنها عصر دوشنبه فرار کرده و بی‌تردید در شب سه شنبه به چهارشنبه از مرز گذشته بودند. اکنون با شهامت و سری بالا گرفته بازمی‌گشتند. جاگراشیت به خانه سبزرنگ نزدیک شد و از پله‌ها بالا رفت. چهره‌اش خاک‌آلوده بود و لبخند مسخره‌ای بر لب داشت. جیب‌های کشش را وارسی کرد و کلیدی بیرون آورد. زن‌ها کوله‌بارهایشان را به زمین گذاشته بودند و به او نگاه می‌کردند.

میلان از جایی که ایستاده بود با صدای بلند گفت:

— حالا که خطر برطرف شده، برگشتی!

آنما بالحن تندي گفت:

— میلان.

اعضای خانواده جاگراشیت سرشان را بالا نمودند. آقای اشمشیت نگاهی به میلان انداخت و برقی در چشمان روشنش درخشد.

— می‌دانستم وقتی خطر برطرف شد بر می‌گردی.

جاگراشیت فریاد زد:

— بله، من بر می‌گشتم، ولی تو به زودی می‌روی!

تابه مردم بد و بی راه بگوید.

میلان نگاهی به کله کوچک و صورت چروکیده و شانه های کم عرض
و شکم بزرگ آنا انداخت و ادامه داد:

- بگیر بنشین. نمی خواهم در حالت ایستاده نگاهت کنم.

آنا نشست، دست هایش را روی شکمش صلیب کرد.

مردی در خیابان روزنامه ای را تکان می داد و فریاد می زد:
«پاری سووار، پاری سووار، آخرین شماره. دو نسخه دیگر مانده است،
بخیرید». از بس فریاد زده بود، صدایش گرفته بود. سوریس روزنامه را
گرفت و شروع به مطالعه کرد: «در حال حاضر چمبرلن نخست وزیر،
نامه ای به صدراعظم هیتلر نوشته اند و بریتانیایی ها معتقدند که هیتلر به
زودی پاسخ آن را خواهد داد. از این رو ملاقات با آقای هیتلر که باید صحیح
امروز صورت می پذیرفت، به یک ساعت بعد موکول شده است». زشت
که از بالای شانه های سوریس به روزنامه نگاه می کرد، پرسید:

- خبر تازه ای هست؟

- نه، همان حرف های همیشگی.

روزنامه را ورق زد و آنان تصویر تاریکی را دیدند که شبیه کاخ های
عصر قرون وسطایی بود، بر بالای یک تپه با برج و باروها و ناقوس و
صدها پنجره ساخته شده. سوریس گفت:

- این جا گا دسبرگ است.

زشت پرسید:

- ببینم چمبرلن این جاست؟

* * *

- گویا نیروهای پشتیبانی پلیس به محل اعزام شده اند.

میلان گفت:

- بله، فقط دو ژاندارم و در مجموع شش ژاندارم که در ژاندارمری
موضوع گرفته اند.

شور و لوله ای از فریادها، از سراسر اتاق گذشت. لرزشی در سرایای

کلید را در قفل چرخاند و در را باز کرد. دو زن همراهش پشت سر او
وارد خانه شدند. میلان از کنار پنجره برگشت و گفت:

- کثافت های ترسو!

آنا گفت:

- به تو چه ربطی داره.

- این بزدل ها از نژاد کثیف آلمانی اند.

- ولشان کن، تو به آن ها چه کار داری؟

* * *

پیرمرد از حرف زدن بازیستاد و دهانش نیمه باز ماند. تو گویی که در
سکوت، همچنان نظریاتش را در مورد اوضاع شرح می داد. چشمان گرد و
درشتیش از اشک خیس شده بودند. ابروها را بالا برده و با حالتی
پرششگرانه، هوراس و نوویل را نگاه می کرد که ساکت ایستاده بودند.

هوراس به طور ناگهانی حرکتی به خود داد و سرش را برگرداند؛ نوویل تا
کنار میز آمد، ورقه را به دست گرفت، لحظه ای به آن نگاه کرد و با

نارضایتی آن را کنار گذاشت. پیرمرد که حالتی بهت زده داشت، دست ها
را به نشانه ناتوانی و صداقت از هم باز کرد و برای پنجمین بار گفت: «من
در وضعیتی کاملاً دور از انتظار قرار داشتم، تصور می کرم پیشنهاداتی که
حامل آن ها بودم، در آرامش مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت...»

هوراس می اندیشید: «روباه پیر! پدر بزرگ معطل چیست؟» بعد آهسته
گفت: بسیار خوب، ده دقیقه دیگر هم در هتل درسین می مانیم.»

* * *

آنا گفت:

- لرشن آمده، شوهرش در پراغ است و او دلش شور می زند.

- خوب می توانست خانه ما بیاید.

- اگر فکر می کنی با یک لبخند از نگرانیش کاسته می شود،
کورخوانده ای، به خصوص با آدمی مثل تو که هر دقیقه کنار پنجره می رود